

Spökerierna i Vemdalen

Den gamla ödestugan i Vemdalen låg och tryckte, grå och fallfärdig under laviga granarna i storskogen. Det var längesedan någon nyttjat den till bostad. Akerlapparna hade undan för undan återerövrats av vildmarken, som sände ut krypande förposter av videbuskar fram till knutarna.

De skogshuggare, som då och då logerade där, kände en tydligt förnimbar olust när kvällens skuggor kom vandrande och svepte mörkret omkring dem. Det sades, fastän inte fullt öppet att det spökade där.

En gråmurrig höstdag med lågt drivande moln över fuktdrypande granar anlände tre skogsarbetare dit. Det var en aning vidskeplige Fjällberg, spelevinken och upptågsmakaren Gustav i Anghagen samt storljugaren Olaus Jönsson. Redan första kvällen kom Olaus och Gustav överens om att "skrömta" litet för Fjällberg, som på vägen dit underhållit dem med målande beskrivningar av spökena i ödestugan. Lyckligtvis gick Fjällberg den kvällen för att hämta mjölk och de två kunde ostört vidta förberedelserna. Gustav plockade småsten i en plåtburk, som sedan, fastgjordes i ett långt snöre och placerades under Fjällbergs säng. Olaus i sin tur

bidrog med ett gammalt bröstveck, som hittats på vinden. Detta, som kanske en mansålder tidigare prytt någon av stugans invånare, placerades i taket över Fjällbergs kudde i överslafen. De båda kumpanerna kom överens om att först pröva plåtburkens verkan på Fjällberg och slog sig sedan i ro för att invänta hans återkomst.

När de tre huggarna lagt sig på kvällen, började Olaus och Gustav genast pusta och snarka för att få Fjällberg att tro att de sov. Gustav drog så sakta i snöret och det började rassla under sängen. Det dröjde inte länge förrän Fjällberg hov upp sin darrande röst;

— Söver di, kärer? viskade han. Hô ä dä för könstigt läte unner sänga? Ja ha ligge å hört på detta en bra stünn.

I detsamma skramlade det till på nytt under sängen. — Huit, du, sa Olaus och visslade till. Ja ha att ligge å hört på detta ja mä, men ja ha inte ville sagt nô. Ja trur att dä ä en skallerorm unner stüga, dä ä inte möjle anne.

— Ä dä môran lange, än hô ä dä fatt? Gustav reste sig låtsat yrvaken upp i sänga. Fjällberg talade då om skallerormen, som låg under stugan och rasslade.

— Ja, du hörer att se möe rart du Fjällberg, sa Gustav. Fjällberg lade ilsket in en laddning snus och började berätta:

— Ja å en gúbbe som hette Bengtsson låg i en barack ett år. Dä va en kväll strax före jul. Dä va alldeles stille å lognt, å tongelljust va dä å lite snö hade komme på dagen. Vi va jämt teress å lägg' óss, nó dä börje oppe på vin jämt som en stúbbe skulle rulle fram å tebaka å ibland let dä som dä skulle kacke å hogge å fönsterlukene börje å gnerk å gnerk fast dä va lognt ute. Vi förstog att dä va skrömt å Bengtsson han läste flere böner för å få tösst, å jämt nó han ha läst seste böna vart dä som ett väldigt drag tvart igönnom stûga å dä knattre å brake i väggene, men sänna vart dä töst å dä hördes allri mer.

— Ja, sa Olaus, dätta te läse böner ä dä enda som hjälper för töcke. Men nu lär vi nock freste å söve, om vi ska örke opp i móra.

I god tid på morgonen knallade de iväg till skogen. Gustav och Olaus högg på samma skifte och de två hade goda tillfällen göra upp planer för kvällens spökerier. — Te kväl, sa Gustav, sätter vi igang på rene allvara, för nu vart Fjällberg se oppskrämd, se dä kommer å bli ett förfärle liv, no du firer ner detta bröstvecke i ansekte pån'. Och de hægge sabotörerna slog sig på knäna och skratte så snuset rann i bäckar nedför deras skäggiga

hakor. Anordningen med bröstvecket hade fungerat perfekt, så allt var i ordning till kvällen.

Gustav och Olaus hade all möda att behärska sina skrattmuskler vid kvällsmålet. Fjällberg talade om det mystiska ljudet kvällen före, lampan osade och rykte och ville inte lysa, så allt var så spöklikt som helst. De beslöt att lägga sig tidigt, då de ändå inte hade någonting uppe att göra.

När klockan närmade sig elva, lossade Olaus snöret och började fira. Efter beräkning borde detta lägga sig över Fjällbergs ansikte. Ingenting hände dock. Olaus kände istället hur "någonting" drog i hans täcke. Det gled och gled och han drog upp det igen. Han kände med ens en rysning över ryggen. Vad kunde detta vara —? Helt automatiskt firade han på snöret. Med ett ryck slets täcket av honom samtidigt som något kallt och otäckt gled över hans ben och fortsatte uppför hans kropp...

Det vrål, som nu slet sönder tystnaden i den mörka stugan, skulle ha hedrat en urskogsindian. Med av fasa förvridna anletsdrag vältrade sig Olaus ur sängen och sprang och skakade Gustav.

— Opp å tänn ljus fort! skallrade han fram. Dä skrömter i detta fasornas hemvist. Nej inte en da länger jä stanner på detta ställe. Och han hoppade på ett

ben, skrek och sparkade och slog omkring sig åt de osynliga andar, som dragit av honom täcket. Nu hördes Fjällbergs röst ur överslafen: — Ta å läs en bön Du, Olaus, ska du se att dä hjälper.

Gustav hade nu fått fyr på lampan och när de tittade i Olaus' säng, uppdagades alltsammans. Fjällberg hade inte varit så lättskrämd som de trodde. Han hade upptäckt det uppgillrade bröstvecket, när han på da-

gen varit hem efter en sågfil, och vidtagit sina mått och steg för att ta knäcken på de två kompisarna. Men han hade varit ännu mer utstuderad än de själva och åstadkommit ett sinnrikt system av trådar och en vikt, som drog av Olaus täcket samtidigt, som bröstvecket drogs upp över hans ben.

I Vemdalen talades det efter denna natt överhuvudtaget inte om skrömt. (ob.)